

Pandemie kostte Nederland 65 miljard aan bbp

De Nederlandse economie heeft een flinke klap opgelopen als gevolg van de coronacrisis en de maatregelen die er zijn genomen, zowel nationaal en internationaal. Hoeveel euro aan bruto binnenlands product zijn we misgelopen?

**PHILIP HANS
FRANSES**
Hoogleraar aan de
Erasmus Universiteit
Rotterdam

In 2020 en daarna zijn er verschillende studies geweest – van bijvoorbeeld het CPB (2020), ABN Amro (2021), DNB (2021) en de Rijksoverheid (2022) – naar de mogelijke effecten van corona op de Nederlandse economie. Toen zaten we er nog middenin, hoewel in het najaar van 2021 de groeicijfers al wel weer gunstig werden. Nu de coronapandemie voorbij lijkt te zijn, kunnen we de balans pas echt opmaken. Om te kunnen berekenen hoeveel bruto binnenlands product (bbp) Nederland heeft misgelopen tijdens de coronacrisis, moeten we een inschatting maken van het vermoedelijke verloop van het bbp in een situatie zonder de coronacrisis. De hoeveelheid misgelopen bbp is het verschil tussen het werkelijke bbp tijdens de coronacrisis en het hypothetische scenario zonder corona.

Schattingen

Het verloop van het bbp in het scenario zonder corona schat ik in via een autoregressief model van de eerste orde voor de jaarlijkse groeicijfers, en door de trendlijn door te trekken in de kwartalen tijdens corona.

De modelschatting wordt gemaakt op basis van bbp-cijfers over het eerste kwartaal van 2014, tot en met het vierde kwartaal van 2019 (het laatste kwartaal voordat de coronacrisis begon). Er is gekozen om te beginnen in 2014, om een mogelijk effect van de crisis van 2008/2009 te vermijden. Het bbp is voor elk kwartaal gecorrigeerd naar prijsniveaus van 2015; inflatie verstoort de cijfers dus niet. De bbp-cijfers en de voorspellingen zijn weergegeven in figuur 1.

In deze figuur zien we dat het bbp in 2022K2 tot en met 2022K4 bijna gelijk is aan de puntvoorspellingen. Met ingang van 2021K3 valt het werkelijke bbp ongeveer binnen de bandbreedte van 99 procent van de langetermijnvoorspellingen. Dus men zou kunnen zeggen dat de negatieve schokken door corona zo rond het derde kwartaal van 2021 zijn uitgewerkt, en dat Nederland een V-vormig herstel kende.

Dit V-vormige herstel betekent concreet dat we weer op hetzelfde groeipad zijn aangekomen, maar dat het misgelopen bbp niet is ingehaald. Hoeveel bbp hebben we daarmee misgelopen?

Misgelopen bbp

Als we de coronaperiode duiden als 2020K1 tot en met 2021K2, dan zijn de afwijkingen tussen de werkelijke waarden en de voorspellingen zoals weergegeven in tabel 1. Het opgetelde verschil is 66,2 miljard bbp, negatief.

We kunnen ook een model maken voor de niveaus van het bbp, in plaats van de groeivoet. In dat model nemen we seizoensinvloeden op (dummy per kwartaal), een lineaire trend, het bbp van het vorige kwartaal, en zes dummyvariabelen voor de kwartalen 2020K1 tot en met 2021K2. We schatten dit model voor de steekproef 2014K1 tot en met 2022K4.

Het totale effect van de zes dummyvariabelen voor de coronaperiode bij elkaar opgeteld blijkt 64,2 te zijn, en de standaarddeviatie van dit effect is 8,0. Deze schatting ligt daarmee in de buurt van de schatting op basis van de groeivoet.

Om tot een uiteindelijk inschatting te komen van het misgelopen bbp, combineren we de uitkomsten van de twee verschillende methoden. Naar goed gebruik combineren we de twee bedragen door het gemiddelde te nemen: $66,2 + 64,2$ gedeeld door 2 is 65,2. We kunnen concluderen dat Nederland, vanwege corona en de hierbij genomen maatregelen, afgerond zo'n 65 miljard (plus of min ongeveer 15 miljard) aan bbp heeft misgelopen. Dat komt neer op ruim 3.700 euro per inwoner van Nederland.

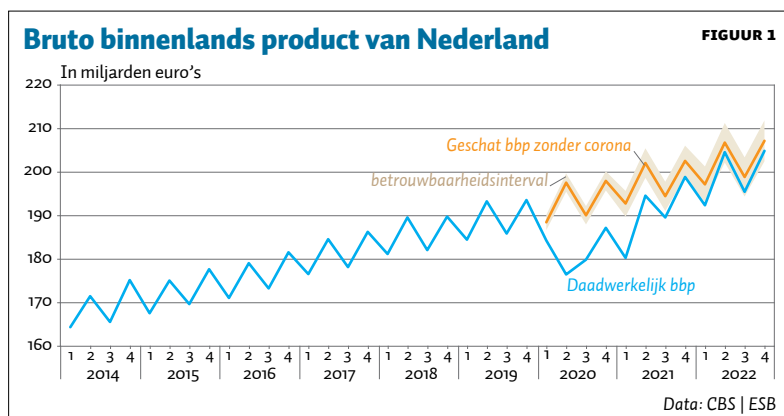
Literatuur

ABN Amro (2021) *De Nederlandse economie in zicht: Herstel in tweede helft 2021*. ABN Amro Publicatie, 5 maart.

CPB (2020) *Blijvende economische schade van e coronacrisis*. CPB Coronapublicatie, augustus.

DNB (2021) *Vlot economisch herstel verwacht na coronacrisis*. DNB Publicatie, 14 juni.

Rijksoverheid (2022) *2021: veerkracht en herstel ondanks corona*. Rijksoverheid Nieuwsbericht, 18 mei.

Afwijking werkelijk en voorspeld bbp per kwartaal TABEL 1

Kwartaal	Werkelijk bbp	Voorspeld bbp	Vershil
2020 kw-1	184,3	188,4	-4,1***
2020 kw-2	176,5	197,6	-21,1***
2020 kw-3	179,9	190,1	-10,2***
2020 kw-4	187,2	198,0	-10,8***
2021 kw-1	180,3	192,8	-12,5***
2021 kw-2	194,6	202,1	-7,5***
Cumulatief	1102,8	1169,0	-66,2

*** Significant op eenprocentniveau

ESB